Lucia Poláková, Sereď / r. 1987

Sto tri dní do Vianoc

Tibor vybral z chladničky trojuholník pizze z predošlého dňa. Gumová kôrka mu v prstoch ovisla ako zvlhnutý kartón a skrútené kolieska salámy skĺzli po zaschnutej paradajkovej omáčke. Zdvihol ich zo zeme a vložil spolu s pizzou do sáčku. Spravil na ňom uzol a položil vedľa ošúchanej pracovnej aktovky, pripravenej pri vchodových dverách.

Moderátorka z Good Morning America želala krásne septembrové ráno a predpovedala slnečný deň bez zrážok. Tibor otvoril okno a prenajatý jednoizbový apartmán sa zaplnil ruchom Dolného Manhattanu. Vždy si pri tom spomenul na hlučné boje vtákov v korune jablone za oknom jeho detskej izby. Niekedy do nich strieľal prakom, inokedy prehlušil škrekot vrabcov a sýkoriek Michaelom Jacksonom. Bola to jediná originálna kazeta, ktorú vtedy mal. Dostal ju od mamy na Vianoce, aj keď to bol podľa nej ešte horší škrekot ako ten za oknom. Nezabudla podotknúť, že stála dvesto korún československých, nech preto na narodeniny a meniny už nič nečaká.

Ďalšie Vianoce jej Tibor daroval kópiu kazety Like a Virgin od Madonny. Z výkresu vyrobil obal a nalepil naň obrázok z Brava. Na zadnú stranu napísal názvy pesničiek najkrajšie, ako dokázal. Púšťala si ju vždy, keď v sobotu doobeda upratovala. Skomolené slová jej falošne vychádzali z úst bez najmenšieho tušenia, čo znamenajú.

Zvučka ranných správ rozohnala Tiborove spomienky ako výstrel z praku do koruny jablone. Už niekoľko mesiacov sa snažil prehrýzť šupkou Veľkého jablka. Bola však tvrdšia, ako predpokladal.

Moderátorka ohlásila osem hodín. Tibor ju umlčal červeným tlačítkom na televízore a pred odchodom si ešte raz skontroloval životopis v aktovke. Zobral sáčok s pizzou a zabuchol za sebou dvere.

Minul presklenú telefónnu búdku, z ktorej každý utorok cestou do práce telefonoval mame. Minulý týždeň mu rozprávala o tom, ako Mečiar hovorí, že Dzurinda podlieza Bruselu a že sa bojí, či sa Slovensko do únie dostane. Tibor jej vtedy zabudol povedať o pohovore do novej práce, kvôli ktorému jej zavolá neskôr.

Predstavil si, ako mama zhrnula Murovi zvyšky obeda do misky, špinavý tanier odložila do drezu a sadla si k pevnej linke. Vždy zdvihla na prvé zazvonenie.

Spomalil a zaváhal, či by sa predsa nemal aspoň krátko ozvať. Len aby sa nebála. Keď sa otočil, telefónna búdka bola už vyplnená kyprou afroameričankou. Pozrel sa na hodinky a

znovu pridal do kroku. Pohovor začínal o 8:45 a chcel tam byť radšej o pár minút skôr. Na deväťdesiate tretie poschodie pôjde prvýkrát v živote.

Zavolám jej cestou naspäť. Z bočného vrecka aktovky vylovil žltú metro kartu a zbehol po schodoch na stanici South Ferry. Skôr ako sa postavil do radu, zamieril k lavičke pri novinovom stánku. Čupol si a pri nohách mu zapriadla sivá mačka.

„Nazdar, Muro. Dnes máš na raňajky pizzu. Dúfam, že salámovú ľúbiš," otvoril sáčok a natrhal ju do misky, ktorú tam pred pár dňami priniesol. Mačku volal Muro, aj keď to nebol kocúr a na rozdiel od slovenského Mura, mala len jedno oko. Labužnícky prehla chrbát pod jeho dlaňou a pustila sa do obschnutej kôrky.

Tibor sa postavil na koniec radu, ktorý sa s každým pípnutím turniketu zmenšoval.

Prebehol kartou cez čítačku.

EXPIRED. Zobrazilo sa na displeji namiesto pípnutia.

Skúsil to ešte niekoľkokrát s rovnakým výsledkom. Rad sa predlžoval a šomranie bolo stále hlasnejšie. Cítil, ako sa mu košeľa lepí na chrbát.

„Vypršala vám platnosť, mladý muž," žena ho odstrčila, pretiahla turniketom svoju kartu a s pípnutím vošla do stanice metra.

Tibor odstúpil bokom a pípanie kariet sa vrátilo do pôvodného rytmu. Vytiahol diár a nalistoval si predchádzajúci mesiac. „Desiateho som dobíjal. To bolo včera!" nechápal, prečo to vyslovil nahlas. Možno čakal pochopenie, že o jeden deň sa môže predsa seknúť každý.

Dav ľudí ho ignoroval a ďalej pretekal cez turniket.

8:12

Cítil, ako mu srdce udrelo o niečo silnejšie. Ako by ho chcelo zobudiť a popohnať do akcie. Rozhliadol sa. Automat na dobitie karty bol len niekoľko metrov od neho.

„S dovolením…prepáčte…"

Predieral sa cez zástup ľudí, zatiaľ čo vo vnútornom vrecku saka lovil peňaženku. Červený nápis OUT OF SERVICE sa mu vysmial do tváre. Niekoľkokrát sa zhlboka nadýchol a vydýchol. Zlosť, ktorú sa mu nepodarilo predýchať, vypustil cez kopanec do nefunkčnej kovovej skrine.

Vybehol na ulicu a zamával na taxík. Kým pri ňom zastavil, mal pocit, že prešlo niekoľko nekonečných minút. V skutočnosti sa ešte ani nestihol vydýchať po tom, ako bral schody zo stanice metra po dvoch.

„Austin J. Tobin Plaza," povedal taxikárovi namiesto pozdravu a zosunul sa do sedadla. Stiahol okno a nechal newyorský vzduch osušiť jeho spotenú tvár. Po ľavej strane sa mihal

Manhattan, zelený Battery Park a rušná Broadway. Skontroloval čas a s úľavou na chvíľu zatvoril oči.

„Pane, sme tu!“ Tibor sa strhol na oslovenie s indickým prízvukom. Vystúpil z taxíka a zaradil sa do prúdu ľudí, smerujúcich k mrakodrapom, týčiacim sa nad Manhattanom. Dvíhali sa do neba ako brány do iného sveta. Ranné lúče slnka sa lámali na ich sklených stenách a nútili ho klopiť zrak.

Prešiel cez vysoké otočné dvere zo skla a ocele. Vstupná hala sa hemžila mužmi v sakách s aktovkami. Predstavoval si, ako sem chodí každý deň do práce. V lepšom saku ako mal práve na sebe a aj s lepšou aktovkou. Koženou. Možno ho budú strážnici poznať po mene a každé ráno sa spýtajú, ako sa má. Možno bude chodiť s kolegami do cigarového klubu. Možno bude mame posielať toľko peňazí, aby nemusela popri dôchodku pracovať na polovičný úväzok v Jednote. Možno ho príde jedného dňa navštíviť a on ju zoberie do svojej kancelárie na deväťdesiatom treťom poschodí.

Vytiahol z tašky životopis a zamieril k turniketu.

„Doklad totožnosti!“ strážnik ho prebodol pohľadom.

Tibor mu podal pas.

„Taibr Čóven?“ strážnik si ho premeral.

„Tibor Chovan,“ opravil ho a vzápätí zapochyboval, či mohol.

Strážnik prechádzal zoznam mien.

„Také meno tu nemám,“ odložil papiere a vrátil Tiborovi pas.

„Ale ja mám dnes určite pohovor s pánom Harrisom na deväťdesiatom treťom!“

Strážnik prešiel k bzučiacemu počítaču a po chvíli opäť pokrútil hlavou. „Je mi ľúto.“

„Pozrite sa, tu mám vytlačenú aj našu emailovú komunikáciu!“ Tibor mu strčil pod nos papiere zvlnené od jeho spotených dlaní.

„Je mi ľúto, musíte byť na zozname.“

„Tak mu zavolajte! Zavolajte pánovi Harrisovi!“ Tibor na muža v uniforme škriekal ako jeden z vrabcov na jabloni pred oknom jeho detskej izby.

„Prepáčte, ale na to nemám čas. Ďalší!“

Ďalší. To slovo ho zasiahlo ako výstrel z praku.

„S dovolením?“ Tibor pocítil dotyk na ramene a ustúpil bokom.

„Pán Barnes, ako sa dnes máte?“ strážnik pustil muža v perfektne sadnúcom obleku. Tibor zacítil jemnú vôňu tabaku, ktorý sa za ním tiahol. Za pár sekúnd sa rozplynula rovnako, ako jeho nádej prehrýzť sa cez tvrdú šupku Veľkého jablka.

Vyšiel z budovy a vybral sa domov pešo. Mal chuť len kráčať. Kráčať preč od slova *ďalší*. Zastavil sa až pri výklade svojho obľúbeného music storu na Liberty Street. Bolo jedenásteho septembra, takže do Vianoc zostávalo sto tri dní. Vedel to, lebo na Vianoce sa chystal domov a vždy v utorok, počas telefonátu s mamou, si povedali, za koľko dní sa uvidia.

Pozrel sa na hodinky. Bolo presne trištvrte na deväť. Práve mal sedieť v kancelárii na deväťdesiatom treťom poschodí Severnej veže Svetového obchodného centra.

Vošiel do obchodu a zamieril k stojanu s novinkami. Zobral do rúk album Music od Madonny. Daruje ho mame na Vianoce a podotkne, že stálo osemnásť dolárov, nech preto na narodeniny a meniny už nič nečaká.